

José Antonio Rodríguez: “Eiquí en Valdeorras, queda todo por facer”

Uxía Iglesias / Redacción Cerna

José Antonio Rodríguez é bombeiro forestal do Servizo de Prevención de Incendios da Xunta de Galiza no distrito XIII de Valdeorras-Trives. Traballador fixo-descontinuo de nove meses desde o 2008 e para campañas de verán desde o 2001, José Antonio interveu na Serra do Eixe, nos pobos de Candeda, Carballeda, Sobradelo e Vilardexeos. Ademais, é delegado de persoal da CIG no comité de empresa do SPIF en Ourense. Describe o vivido como un “duro baño de realidade” e alerta de que en Valdeorras “queda todo por facer” para que un incendio coma o deste verán non volva suceder.

José Antonio Rodríguez, bombeiro forestal · Abelardo Crespo Crespo

Que é o primeiro que che vén á cabeza sobre aqueles días máis duros de incendio?

Os servizos de emerxencia fixemos o noso traballo o mellor que sabiamos e podiamos naquelas condicións. Demos o máximo de nós mesmos. Ao rematar a xornada, como profesional, párase a pensar e decátaste da situación extraordinaria que vivimos, e da que xa se alertara. Fixéronse realidade os peores prognósticos dos que falaba persoal experto nacional, do Estado español e europeo, tal e como se reflectiu nos informes da Unión Europea sobre incendios forestais e no informe técnico na propia comisión do Parlamento galego na vaga de lumes de 2017. A sensación é de que tivemos un duro baño de realidade.

Como describes os incendios aos que vos tivestes que enfrontar?

Tanto os lumes do Courel coma os de Valdeorras foron provocados por raios de tormentas. Viñamos dunha situación climática de seca durante moitos días; e iso xuntouse cunhas condicións meteorolóxicas moi adversas, de fenómenos convectivos que fan que os lumes se volvan voraces. Se a isto lle sumas unha acumulación de monte enorme e continuo, dá como resultado unha situación de emerxencia moi complexa, con varios lumes á vez que acabaron ameazando poboacións rurais. A súa potencia superaba a capacidade de extinción dos servizos de emerxencia. Foron lumes de moi rápida propagación.

Que foi o máis difícil do voso traballo naquel momento?

Desde un punto de vista técnico, os pobos convértese en zonas seguras nas que protexérmolos, avaliar a situación e actuar de maneira axeitada. Cal é o problema? Que o monte chega ás casas, os pobos rurais están abandonados, non se cumpren as leis de protección

contra incendios nin os plans de protección de emerxencias dos concellos, os accesos son complicados, escasea a auga, falta persoal e hai brigadas incompletas, falta formación e adestramento para situacións deste tipo... Polo tanto, en vez de ser zonas seguras, os pobos convértense nun problema máis grande. Mentres o lume pasa por riba e segue o seu camiño, ti tes que defender casas e as vidas de persoas.

Como valoras a xestión da vaga de incendios por parte da administración?

Un dos problemas desta administración é que intenta resolver a emerxencia o máis rápido posible a costa de calquera cousa. Estas situacións xa foran previstas nos informes comentados e non se tomaron medidas, a pesar de que o lume xa nos dera unha idea do que podía chegar a facer nas vagas de 2012 e 2017. Ante un incendio que supera a capacidade de extinción, tes que ter a posibilidade de ver a diferenza entre o que o lume quere facer, e o que pode facer. Aí residen as xanelas de oportunidade. Para iso, o monte non pode chegar ás casas, os pobos teñen que estar ordenados e integrados nel; e precísase dun plan de ordenación forestal e urbana, non feito só con criterios técnicos de extinción de incendios, senón tamén con criterios produtivos, agroecolóxicos e medioambientais. Se o rural non está vivo, non hai nada que facer. É necesario un cambio de paradigma.

E cales son as túas demandas, neste caso, a nivel laboral?

Que a administración converta o Servizo de Extinción de Incendios no que debería ser: un servizo de emerxencias rural, público, profesional, debidamente formado e equipado, co persoal completo e máis integrado na ordenación e xestión do rural ante as emerxencias que de seguro virán no futuro. Eiquí en Valdeorras, queda todo por facer.